

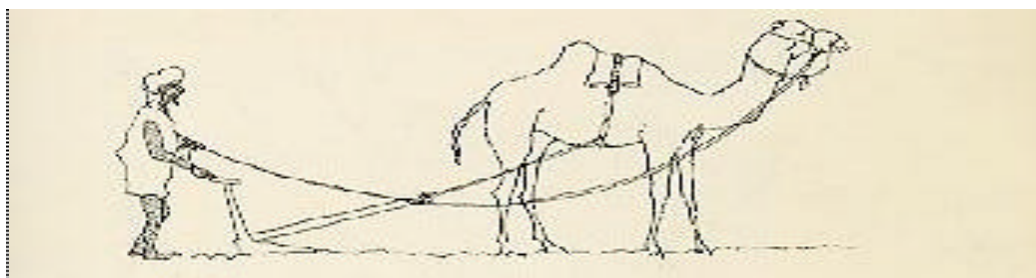
EL POBLE SAHARAUI,

UNA ANTIGA QÜESTIÓ ENCARA PENDENT

Antecedents

El Sàhara Occidental, l'antiga colònia espanyola és el darrer país africà colonitzat que espera encara la seva independència. Des del 1973, el Front Polisari lluita per la independència. El 1975, el Marroc i Mauritània invaïen el Sàhara. La majoria de la població civil va fugir als camps de refugiats d'Argèlia. El Front Polisari proclamà el febrer de 1976 la RASD, República Àrab Saharai Democràtica. Després de 18 anys de guerra, el Pla de Pau de les Nacions Unides per al Sàhara Occidental va ser adoptat el 1 pel Consell de Seguretat.

La Missió de Nacions Unides per al Referèndum al Sàhara Occidental, MINURSO, ha estat controlant l'alto el foc des del 6 de setembre de 1991 i preparant el referèndum per a l'autodeterminació

SITUACIÓ ACTUAL

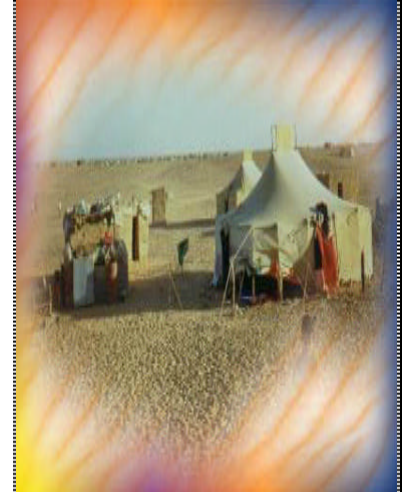
El 31 de març de 1996, les Nacions Unides van iniciar la retirada del Sàhara Occidental com a conseqüència del bloqueig del pla de pau promulgat a la regió. Feia cinc anys de la crisi financera de l'organisme i era molt difícil mantenir permanentment 400 funcionaris destacats a la zona. El 8 de maig, el secretari general de l'ONU, Butros Gali, va fer públic un informe en què es constata l'estancament en el procés de pau i es recomanava la reducció dels efectius de l'organisme a la regió. Vint-i-un dies més tard, el Consell de Seguretat de l'ONU va decidir suspendre el referèndum d'autodeterminació del Sàhara Occidental, convocat, inicialment per al mes de gener de 1992. Aquest referèndum havia d'aclarir si el poble saharià s'inclinava per la independència o bé per la integració al Marroc, integració de fet que no havia estat reconeguda internacionalment i que s'havia produït a continuació de la precipitada retirada espanyola del 1975.

El contenció entre el Front Polisario i el règim de Hassan II havia començat amb aquesta retirada. Aquell 1976 es va constituir la República Sahariana Democràtica (RASD) a l'exili mentre el Front Polisario situava les seves bases al mig del desert, a 200 quilòmetres de la frontera algeriana i el Marroc considerava el territori com a propi.

En decretar el 29 de maig de 1996 la congelació del pla de pau, l'ONU sancionava, de fet, l'existència d'un Sàhara Occidental sota administració marroquina i una població sahariana dispersa entre el territori sota control del Marroc (46%), els campaments de refugiats (44%), Mauritània (8%) i el mateix Marroc (2%). A més, el 1996, la conjuntura internacional tampoc no era favorable a les tesis d'autodeterminació polisàries. En acabar l'any, la República Àrab Sahariana Democràtica, amb capital a Tindouf, constituïda en quatre "vilaias" (províncies) -Aaiun, Samara, Dahkla i Auserd- amb sis o set "daïres" (municipis) cadascuna, comptava amb el reconeixement diplomàtic de vuitanta països de tot el món.

Però la desaparició dels dos grans blocs mundials i la greu crisi que patia Algèria havia fet perdre capacitat de maniobra a la RASD. El 1996 el Marroc havia anat guanyant en imatge internacional, ja que era vist com l'aturador del creixement de l'islamisme al nord d'Àfrica. Hassan II, a més, va introduir importants reformes en el seu règim, que havien començat amb les eleccions del 1984 i el 1993, i van tenir el seu punt culminant el 1996, amb la celebració del referèndum sobre el sistema bicameral, aprovat majoritàriament pel poble marroquí el 13 de setembre. Malgrat els successius intents per part de la ONU d'avançar en el procés de pau amb la Missió coneguda com a **MINURSO**, (<http://www.un.org/spanish/Depts/dpko/minurso/>)

els saharauís continuen esperant el referèndum sobre l'autodeterminació. El Consell de Seguretat de Nacions Unides ha ampliat una resolució, per la que s'exten el mandat de la missió de la ONU fins el proper 30 d'abril de 2005.

BIBLIOGRAFIA

- **Gómez-Jordana Souza, Francisco:** *La Tramoya de nuestra actuación en Marruecos*. Madrid: Editora Nacional, 1976.
- **Segura Palomares, Juan:** *El Sáhara, razón de una sinrazón*. Barcelona: Acervo, 1976.*
- **Criado, Ramón:** *Sáhara: pasión y muerte de un sueño colonial*. Paris: Ruedo Ibérico, 1977.*
- **Pino, Domingo del:** *La Última guerra con Marruecos: Ceuta y Melilla*. Barcelona: Argos Vergara, 1983.*
- **Calatrava Andrés, Ascensión:** *Política y economía en los países del Magreb: sus relaciones con España en el marco de la C.E.E*. Madrid, Instituto Hispano-Árabe de Cultura, 1986.*
- **Pinies, Jaime de:** *La Descolonización del Sáhara, un tema sin concluir*. Madrid: Espasa-Calpe, 1990.*

- **Centre Unesco de Catalunya** *La Situació del Sàhara Occidental: informe núm. 21*. Barcelona : Centre Unesco de Catalunya, 1991.*
- **Diego Aguirre, José Ramón:** *Guerra en el Sàhara*. Madrid: Istmo, 1991.*
- **Perrault, Gilles:** *Nuestro amigo el rey*. Barcelona : Plaza & Janés, 1991.*
- **Seminario de Investigación para la Paz (1989-1990 : Zaragoza):** *Proceso de cambio y retos pendientes: Este de Europa, China y Sàhara Occidental*. Zaragoza: Diputación General de Aragón. Departamento de Cultura y Educación, 1991.*
- **Roque, Maria-Àngels (ed.):** *Les Cultures del Magreb*. Barcelona : Enciclopèdia Catalana, 1994.*
- **González Jareño, Gloria.** *Sàhara en el corazón*. Alcázar de San Juan : Ayuntamiento de Alcázar de San Juan. Casa Municipal de Cultura, 1998.
- **Roque, Maria-Àngels (dir.):** *Valors i diversitat cultural a les societats d'Europa i del Magreb*. Barcelona, Proa, 1998.*
- **Maixé Ceballos, Joan-Maria.** *Sàhara Occidental : Aspectes i vivències*. Valls : Cossetània Edicions, 1999.*
- **Pinto Cebrián, Fernando.** *Juegos saharauis para jugar en la arena : juegos y juguetes tradicionales del Sàhara*. Madrid : Miraguano, 1999.*
- **Calderón Infante, María del Carmen.** *Sàhara, la esperanza de un pueblo*. San Fernando : L'Autora, 2000.
- **Casanova, Eugeni.** *El Sàhara Nord-Sud : les travessies per la costa atlàntica i el Nil*. Barcelona : La Magrana, 2000.*
- **Fernández Bordas, Àngel.** *Saharauis inocentes: "Diario de una experiencia"*. L'Alfas del Pi : L'Autor, 2000.
- **Ruiz Pérez, Javier.** *Crónicas saharauis*. La Laguna : Ayuntamiento de La Laguna, 2000.
- **Soler i Masferrer, Narcís** *Sàhara occidental, passat i present d'un poble = Sàhara occidental, pasado y presente de un pueblo*. Girona : Universitat de Girona. Servei de Publicacions, 2000.
- **Aguilar Majarón, Isabel ; Gracia Chávez, Sonia.** *Andalucía con el Sàhara. El movimiento andaluz de solidaridad con el pueblo saharahui*. Sevilla : Asociación Provincial de Sevilla de Amistad con el Pueblo Saharai, 2001.
- **Mohamed-Fadel uld Ismail Uld Es-Sweyih.** *El primer estado del Sàhara Occidental*. [En línia]. <<http://www.arso.org/1estadosaharai.pdf>> [Consulta: 25 de juny de 2004]
- **Sánchez i Candela, Mario ; Hurtado Paredes, José ; Leante Chacón, Luis.** *Los campamentos de refugiados saharauis a principio del siglo XXI: proyecto educativo*. Crevillent : Instituto de Enseñanza Secundaria Macià Abela, 2001.
- **Soroeta Licerias, Juan.** *El conflicto del Sàhara occidental, reflejo de las contradicciones y carencias del derecho internacional*. Bilbao : Universidad del País Vasco. Servicio Editorial, 2001.
- **Senent Cones, Roc F.** *Sàhara, historia y lucha de un pueblo*. Valencia : Asociación Salam-Solidaridad con el Pueblo Saharai, 2002.
- **Tortajada i Orriols, Anna.** *Hijas de la arena: cartas desde los campamentos saharauis*. Barcelona : Círculo de Lectores, 2003.

- **Callau, Tomàs.** *El Sàhara occidental : història i actualitat d'un poble.* Barcelona : Llibres de l'índex, 2004

Els llibres amb asterisc () els teniu disponibles a la Biblioteca*

PER SABER-NE MÉS

- **afrol · Sàhara Occidental.**

http://www.afrol.com/es/paises/sahara_occidental

Afrol News es una agència de premsa, fundada en l'any 2000 i dedicada exclusivament al sumministrament d'informació sobre Àfrica, en espanyol i anglès. Elabora notícies, anàlisi i reportatges atenent al grau d'elaboració i investigació.

[Data de consulta: 1/12/2004]

- **Punts de contacte i associacions**

<http://www.arrakis.es/~srn/asociac.html>

Llistat dels punts de contacte i associacions de l'estat espanyol en relació al Sahara i al poble saharauí. Pàgina personal creada per Santiago Ruiz Navarro

[Data de consulta: 1/12/2004]

- **Entender el Sahara. Fernando Guijarro Arcas**

<http://www.entender-sahara.com/index.php>

Pàgina personal de Fernando Guijarro Arcas, periodista i investigador de Granada amb notícies i comentaris sobre el Sahara

[Data de consulta: 1/12/2004]

- **ACNUR. Alto Comisionado de las Naciones Unidas para los refugiados**

http://www.acnur.org/index.php?id_pag=2985

Inclou notícies relacionades amb els refugiats del Sahara Occidental

[Data de consulta: 1/12/2004]

